

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/98/2015
Identifikačné číslo spisu:	7014200721
Dátum vydania rozhodnutia:	25.08.2016
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7014200721.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Eleny Kováčovej v právnej veci navrhovateľa JUDr. R. M., bytom J. XX, XXX XX X., proti odporcovi Mestskej časti Košice - Sever, Festivalové námestie 2, 040 01 Košice, za účasti účastníka konania Doc. Ing. S. F., PhD., bytom J., X., o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. 2014/00352/PRA zo dňa 08.04.2014, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7Sp/27/2014-38 zo dňa 27.02.2015 a o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 7Sp/27/2014-62 zo dňa 28.04.2015, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7Sp/27/2014-38 zo dňa 27. februára 2015 p o t v r d z u j e.

Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie navrhovateľa voči uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 7Sp/27/2014-62 zo dňa 28. apríla 2015 o d m i e t a.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) v konaní podľa § 250l Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie Mestskej časti Košice - Sever č. 2014/00352/PRA zo dňa 08.04.2014, ktorým zamietla návrh navrhovateľa na vydanie rozhodnutia na ochranu proti zásahu do pokojného stavu, ktorým sa navrhovateľ domáhal odstránenia opadaných konárov a lístia, ktoré znečisťujú pozemok vo vlastníctve navrhovateľa, pravidelného orezávania konárov tuji presahujúcich na pozemok vo vlastníctve navrhovateľa, odpratania ťahavých burín z pozemku vo vlastníctve navrhovateľa, odstránenia starých železných hákov a hrdzavého železa z drobnej stavby pri hranici pozemkov vo vlastníctve navrhovateľa a odporcu a

odstránenia zeminy z drobnej stavby navrhovateľa z dôvodu, že uvedené zásahy znehodnocujú pozemok vo vlastníctve navrhovateľa a tým zasahujú do jeho pokojného stavu.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že predmetom súdneho konania v danej právnej veci je rozhodnutie odporcu - Starostu Mestskej časti Košice - Sever, ktorým bol zamietnutý návrh navrhovateľa na vydanie rozhodnutia na ochranu proti zásahu do pokojného stavu podľa § 5 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“). Podľa uvedeného zákonného ustanovenia, ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde.

Obec na návrh poskytuje predbežnú právnu ochranu najmä v prípadoch, keď zrejmy zásah do pokojného stavu trvá, alebo keď je nebezpečenstvo jeho opakovania. Má sa ňou urýchlene zabezpečiť poriadok a pokoj pred zasahovaním do faktického pokojného stavu. Sporné právne otázky obec nerieši. Právna ochrana poskytnutá obcou, môže spočívať v zakázaní rušiteľovi zasahovať do existujúceho pokojného stavu, prípadne v odstránení závadného alebo v obnovení predošlého stavu. Spornú právnu otázku medzi účastníkmi v konečnom dôsledku môže vyriešiť na návrh až súd, pričom tento nie je viazaný rozhodnutím obce.

Pokiaľ ide o predmet daného súdneho konania o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu, úlohou správneho súdu v danom type súdneho preskúmavacieho konania je v právnych medziach vznesených námietok účastníka konania proti rozhodnutiu obce preskúmať zákonnosť daného administratívneho rozhodnutia so zameraním sa na hmotnoprávne vyhodnotenie zisteného skutkového stavu samosprávnym orgánom a dodržanie procesnoprávných zákonných postupov vyplývajúcich zo zákona o správnom konaní.

Krajský súd v preskúmvanej právnej veci vychádzajúc z obsahu administratívneho spisu, opravného prostriedku navrhovateľa a jeho doplnení, ako aj z vyjadrení odporcu a účastníka administratívneho konania dospel k záveru o nemožnosti právnej aplikácie ustanovenia § 5 OZ odporcom, a to z dôvodu, že sporný stav medzi účastníkmi správneho konania je takého charakteru z hľadiska časového aj vecného, že prekračuje právny rámec ochrany občianskoprávných vzťahov obcou daný ustanovením § 5 OZ.

Navrhovateľ síce v priebehu súdneho konania sporný stav na susediacich nehnuteľnostiach vykresľoval ako stav nový, vytvorený jeho susedom v krátkom čase pred vydaním preskúmvaného rozhodnutia, čím malo dôjsť k zásahu do pokojného stavu v užívaní jeho nehnuteľnosti, avšak celkový dôkazný stav svedčí naopak o dlhodobom konflikte medzi účastníkmi správneho konania, riešením ktorého môže byť podľa názoru krajského súdu iba prípadné konanie pred všeobecným súdom iniciované niektorým z účastníkov administratívneho konania a opierajúce sa o ustanovenia § 127 OZ. Daný záver prvostupňového súdu okrem iného vyplýva z obsahu opravného prostriedku navrhovateľa zo dňa 22.05.014, v ktorom okrem iného uviedol, že správny orgán nedal za pravdu jemu ako poškodenému, ale „žalovanému, ktorý hrubo narušuje susedské vzťahy, strihá pletivo na susedovom plote, robí na ňom diery, zasypuje hlinou jeho objekty, neošetruje svoje porasty, z ktorých presahujúce konáre špinia cudzí pozemok, zapchávajú odtok vody z pozemku, núti suseda neustále čistiť a upratovať špinu po jeho porastoch." Už z uvedeného samotného konštatovania navrhovateľa v opravnom prostriedku, ale taktiež z fotodokumentácie obsahujúcej pohľady na porasty (tuje) staršieho veku s prihliadnutím na obsah dôkazov vykonaných správnym orgánom, krajský súd vyvodil záver o dlhotrvajúcom konflikte medzi účastníkmi správneho konania, príčiny a obsah ktorého sú nimi interpretované rozdielne. Takýto záver možno jednoznačne vyvodiť aj z obsahu zápisnice z ústneho pojednávania pred odporcom konaného dňa 02.04.2014, v ktorej navrhovateľ okrem iného uviedol, že účastník konania doc. Ing. S. F., PhD. „30 rokov narušuje susedské vzťahy a zvažuje na neho podať aj trestné oznámenie."

Ustanovenie § 5 OZ pritom predpokladá zrejmy zásah do pokojného stavu, čo v preskúmvanej právnej veci z obsahu dokazovania nevyplývalo.

Krajský súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „NS SR“ alebo „najvyšší súd“), ktorý v odôvodnení rozsudku sp. zn. 3Sžo/19/2010 prijal záver, že vlastník pozemku má právo na ňom vysadiť dreviny, na druhej strane nesmie takouto výsadbou neoprávnené zasahovať do vlastníckeho práva iného vlastníka alebo ho nad mieru primeranú pomerom obťažovať alebo vážne ohrozovať na výkone práv. Preto z dôvodu výskytu tejto spornej otázky, ktorú je oprávnený vyriešiť súd v občianskom súdnom konaní, nie je možné dospieť k záveru, že ide o zrejmy zásah do pokojného stavu.

V nadväznosti na predmet súdneho preskúmvacieho konania krajský súd zároveň dal do pozornosti účastníkov konania aj rozsudok NS SR sp. zn. 5Sžo/4/2012 zo dňa 29.11.2012 v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV.ÚS 791/2013-25 zo dňa 18.12.2013. Najvyšší súd predmetným rozsudkom okrem iného konštatoval, že „obec neposkytuje ochranu akémukoľvek porušeniu, či ohrozeniu práva, ale iba takému, ktoré nastalo tým, že sa bez právneho dôvodu zasiahlo do doterajšieho pokojného stavu, ktorý bol pred zásahom. Ide o ochranu doterajšieho stavu bez toho, aby obec skúmala, či ten, kto zasiahol do pokojného stavu na to oprávnený je alebo nie je.“

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ktorý v konaní nebol úspešný, nepriznal právo na náhradu trov konania.

Krajského súdu v Košiciach uznesením č. k. 7Sp/27/2014-62 zo dňa 28.04.2015 zaviazal navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku v sume 35 eur za konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu.

V odôvodnení uznesenia poukázal na ust. § 2 ods. 4 druhej vety zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), podľa ktorého poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný. Takisto poukázal na ust. § 5 ods. 1 písm. h/ zákona o súdnych poplatkoch, v zmysle ktorého poplatková povinnosť vzniká v ostatných prípadoch nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým sa povinnosť zaplatiť poplatok uložila v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej. Podľa položky č. 10 písm. e/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch v platnom znení, je za konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu ustanovený súdny poplatok vo výške 35 eur.

II.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal navrhovateľ odvolanie. V odôvodnení odvolania uviedol: „Neuveriteľne znie konštatovanie súdu v rozsudku, že som v priebehu súdneho konania sporný stav na susediacich nehnuteľnostiach vykresľoval ako stav nový, vytvorený susedom v krátkom čase pred vydaním preskúmvaného rozhodnutia. Akoby nebolo z môjho návrhu na ochranu proti zásahu do pokojného stavu jasné aj preukázané, že zo strany suseda išlo o zrejme zásahy do pokojného stavu cca. jeden rok dozadu od pojednávania: rozstrihanie pletiva a namontovanie zakázaných železných hákov smerom na moju terasu august r. 2013, - poprehadzované buriny rastúce od suseda na môj pozemok - február 2014, - zapchatie prietoku vody vetvičkami z nestrihaných presahujúcich konárov tují na môj pozemok, ako aj nafúkané listie a konáre z neupratovaného pozemku suseda na prielome rokov 2013-2014.“, Veľkú časť nejasného a nelogického zdôvodnenia zamietavého rozhodnutia pojal prieskumný súd do svojho zamietavého rozsudku a tým protirečenia sám potvrdil. Je treba taktiež uviesť, že pri písaní zápisu odvolacieho pojednávania prítomní neboli oboznámení s písaným ani zvukovým záznamom, hoci som to vo svojom odvolaní navrhoval, z čoho by boli vyplynuli na prieskumnom-odvolacom pojednávaní diametrálne rozdielne závery v dôkazoch a v skutkových zisteniach. Mám zato, že so zvukovým záznamom súd nebol vôbec oboznámený. Za rozhodujúci nedostatok považujem, že som vyjadrenie odporcu zo dňa 27.11.2014 k môjmu návrhu vôbec nedostal a prvý raz som sa o ňom dozvedel až po vyše mesiaci, kedy mi bol doručený zápis z odvolacieho konania a to 02.04.2015.“, Námietky voči

obsahu zápisnice a vedeniu pojednávania zo dňa 02.04.2014 som podal písomne (sú v spise). Diametrálne rozdiely medzi zvukovým záznamom a klasickou zápisnicou som uviedol aj vo svojom odvolaní, sú veľmi podstatné z hľadiska skutkového stavu. No touto problematikou sa súd vôbec nezaoberal, čo svedčí o úrovni zisťovania skutkového stavu." „Pokiaľ rozsudkom potvrdené zamietnutie ochrany pokojného stavu správny orgán zdôvodnil akýmsi premlčaním 3-mesačnej, resp. 1-ročnej lehoty, odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu o 30-ročnom nepokojnom stave z množstva rôznych dôvodov sa javí ako protirečivé a nepresvedčivé." „Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem napadnuté rozhodnutie súdu zmeniť, resp. zrušiť."

Proti uzneseniu krajského súdu o povinnosti zaplatiť súdny poplatok podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie. V odôvodnení odvolania uviedol, že v zmysle ustanovenia § 5 ods. 1 písm. h/ zákona o súdnych poplatkoch, poplatková povinnosť vzniká nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým sa povinnosť zaplatiť poplatok uložila v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej. Vzhľadom k tomu, že proti rozsudku krajského súdu č. k. 7Sp/27/2014-38 zo dňa 27.02.2015 vo veci samej bolo podané taktiež odvolanie, zaplatenie súdneho poplatku 35 eur pokladá navrhovateľ za predčasné. S poukazom na uvedené napadnuté uznesenie krajského súdu č. k. 7Sp/27/2014-62 zo dňa 28.04.2015 navrhol zrušiť.

III.

Odporca vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že v predmetnom správnom konaní na základe podaného návrhu, vyjadrení navrhovateľa, vyjadrení Doc. Ing. S. F., PhD., posúdenia dôkazných prostriedkov a celkového priebehu konania dospel k záveru, že na poskytnutie ochrany obcou neboli splnené podmienky. Zrejmy zásah do posledného pokojného stavu v predmetnom správnom konaní nebolo možné spoľahlivo zistiť a preukázať. Pokojný stav medzi navrhovateľom a odporcom sa totiž nevytvoril ani neexistoval. Susedské spory a nezhody medzi navrhovateľom a účastníkom konania trvajú, podľa zhodných vyjadrení navrhovateľa a účastníka konania cca. 30 rokov a tak možno skonštatovať, že sa medzi nimi vytvoril už trvalý nepokojný stav. Odporca má za to, že v konaní pred Krajským súdom v Košiciach sp. zn. 7Sp/27/2014 bolo nepochybne preukázané, že v predmetnom správnom konaní odporca vychádzal zo správne zisteného skutkového stavu a rozhodnutie odporcu je v súlade so zákonom. S ohľadom na uvedené skutočnosti navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne a právne správny.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a uznesenie krajského súdu, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaných odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolania prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa proti rozsudku krajského súdu nemožno priznať úspech a odvolanie navrhovateľa voči uzneseniu krajského súdu je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

Podľa § 7 ods. 2 O.s.p. v občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy a jej s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych

orgánov.

Podľa § 5 OZ, ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde.

Z obsahu administratívneho a súdneho spisu najvyšší súd zistil, že správne konanie bolo začaté na základe návrhu navrhovateľa zo dňa 06.02.2014, v zmysle ktorého sa domáhal vydania rozhodnutia proti zásahu do pokojného stavu, týkajúceho sa odstránenia opadaných konárov a listia, ktoré znečisťujú pozemok vo vlastníctve navrhovateľa, pravidelného orezávania konárov tuji presahujúcich na pozemok vo vlastníctve navrhovateľa, odpratania ťahavých burín z pozemku vo vlastníctve navrhovateľa, odstránenia starých železných hákov a hrdzavého železa z drobnej stavby pri hranici pozemkov vo vlastníctve navrhovateľa a odporcu a odstránenia zeminy z drobnej stavby navrhovateľa z dôvodu, že uvedené zásahy znehodnocujú pozemok vo vlastníctve navrhovateľa a tým zasahujú do jeho pokojného stavu.

Odporca rozhodnutím č. 2014/00352/PRA zo dňa 08.04.2014 návrh navrhovateľa na vydanie rozhodnutia na ochranu proti zásahu do pokojného stavu zamietol. Predmetnú vec posúdil tak, že boli zistené spory dlhodobého charakteru medzi navrhovateľom a odporcom. Podľa názoru odporcu takto vzniknutému stavu nemožno s prihliadnutím na aplikačnú prax súdov poskytovať ochranu podľa § 5 OZ, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že posledný pokojný stav v konaní nebolo možné spoľahlivo zistiť.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ opravný prostriedok. Uviedol nasledovné: „Pokladám za neuveriteľné, že napriek 4 - násobnému zrejmemu zásahu do pokojného stavu žalovaným na mojom pozemku, ste môj návrh na vydanie kladného rozhodnutia zamietli. V celej veci bol neúplne zistený skutkový stav, z čoho vyplynuli absurdné závery a Vaše rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.“ „Zámer zákonodarcu sledovaný v citovanej novele Občianskeho zákonníka bol v danom prípade zmarený, za pravdu bolo dané nie navrhovateľovi, ktorý je poškodený, ale žalovanému, ktorý hrubo narušuje susedské vzťahy, strihá pletivo na susedovom plote, robí na ňom diery, zasypuje hlinou jeho objekty, neošetruje svoje porasty, z ktorých presahujúce konáre špinia cudzí pozemok, zapchávajú odtok vody z pozemku, núti suseda neustále čistiť a upratovať špinu po jeho porastoch.“ „Neexistuje právna úprava premlčania resp. preklúzie v prípade zrejmeho zásahu do pokojného stavu“. „Ďalšou negatívnou črtou celého konania je, že celá zápisnica z ústneho pojednávania je zbagatelizovaná v tom zmysle, aby narušenie pokojného stavu, ktorého som sa dožadoval odstrániť, vyzeralo ako malicherné, nepodstatné a teda vhodné na zamietnutie.“ „Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem správnenému orgánu v rámci autoremedúry zrušiť predmetné rozhodnutie a vyhovieť môjmu návrhu zo dňa 06.02.2014 na vydanie rozhodnutia na ochranu proti zásahu do pokojného stavu v zmysle § 5 Občianskeho zákonníka.“ „K opravnému prostriedku navrhovateľ predložil súdu fotodokumentáciu na č.l. 4 až 11 spisu, dokumentujúcu stav na hranici pozemkov navrhovateľa a účastníka konania Ing. S. F.“ „Po obdržaní zápisnice z ústneho pojednávania na Miestnom úrade MČ Košice - Sever som zistil, že ide o účelovo vyrobený dokument, ktorý mi nebol navyše predložený k podpisu, a ktorý neodráža podstatné skutočnosti, ktoré boli prejednané na ústnom pojednávaní dňa 02.04.2014.“ „Záverom som nútený konštatovať, že odporca - Miestny úrad MČ Košice - Sever nielen, že neurobil opatrenia proti porušeniu Čl. 12 Listiny základných práv a slobôd o nedotknuteľnosti obydlia, ale odmietol zásah zakázať a rušiteľovi uložiť, aby obnovil posledný pokojný stav, hoci mu to zákon ukladá.“ „Doteraz provizórne drôtujem poderavený plot (hoci riadnu opravu možno urobiť až po odstránení navršenej zeminy), čistím permanentne upchatý odtok vody, tak isto čistím 5 cm škáru medzi žalovaného oporným múrom a mojím plotom, zakrývam hrdzavé železá medzi kvetmi, na ktoré sme nútení pozerieť sa z obývačky, obchádzam kopy vyschnutých burín, ktoré prehodila manželka žalovaného a náš pozemok a hoci sa žalovaný k tomu na pojednávaní priznal, odporca mu neuložil, aby ich odpratol. A keďže sa jedná o prevažne zrejmy zásah do pokojného stavu s nebezpečenstvom jeho opakovania, popínavé buriny rastúce na susedovom pozemku (pozri bod 4. návrhu na vydanie rozhodnutia na ochranu do pokojného stavu) znovu enormne narástli, šplhajú sa po mojom živom plote a vytvárajú

doslova „džungľu“ medzi mojim domom a susedovým pozemkom (na omietke domu začína rásť zelená huba), je nevyhnutné tieto buriny niekoľko metrov vysoké bezozbytku odstrániť“.

Účastník administratívneho konania doc. Ing. S. F., PhD. v písomnom podaní zo dňa 27.11.2014 uviedol, že v predmetnej právnej veci uviedol svoje stanovisko a argumenty vyčerpávajúcím spôsobom pri ústnom pojednávaní na Mestskej časti Košice - Sever dňa 02.04.2014 a v písomnom vyjadrení k veci pre správny orgán. Reagujúc na obsah podania navrhovateľa zo dňa 30.07.2014 uviedol, že obsahuje klamlivé tvrdenia, pričom podotkol, že „citovaný spis sťažovateľa je už cca 30-tým v poradí, ktorým sťažovateľ od roku 1985 cieľavedome otravuje život mojej rodiny, ale aj ďalším svojim susedom.“ V ďalšej časti podania zo dňa 27.11.2014 uviedol konkrétnosti popisujúce sporné situácie medzi ním a navrhovateľom vznikajúce na hranici im patriacich susediacich pozemkov.

Krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodnutie odporcu č. 2014/00352/PRA zo dňa 08.04.2014 potvrdil.

Predmetom súdneho preskúmavacieho konania bolo rozhodnutie odporcu, ktorý rozhodol podľa § 5 OZ. Ide o ochranu proti tomu, kto právo poruší (porušuje) alebo ohrozí (ohrozuje) a takúto ochranu môže poskytnúť aj obec. Obec neposkytuje ochranu akémukoľvek porušeniu či ohrozeniu práva, ale iba takému, ktoré nastalo tým, že sa bez právneho dôvodu zasiahlo do doterajšieho pokojného stavu, ktorý bol pred zásahom. Ide o ochranu doterajšieho stavu bez toho, aby obec skúmala, či ten, kto zasiahol do pokojného stavu, je na to oprávnený, alebo nie.

K zrejmemu zásahu do pokojného stavu v zmysle § 5 OZ spravidla dôjde pri protiprávnom konaní. Obnovenie predošlého stavu by bolo možné spravodlivo požadovať len v prípade, pokiaľ by bolo evidentne preukázané, že zmenený stav, ktorý nastal v dôsledku nejakého konania, znamená zásah do subjektívnych občianskych práv a je v súvislosti s protiprávnym konaním porušovateľa, t.j. je možné takto vzniknutý stav považovať za závadný stav, ktorý nie je možné objektívne tolerovať. Avšak aj pri preukázaní takéhoto stavu, môže obec len predbežne zásah zakázať, alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav, avšak z predbežnej povahy rozhodnutia obce vyplýva, že to nie je možné dosiahnuť uložením konkrétnej povinnosti - rozhodnutím na plnenie.

Obec nemôže ochranu poskytnúť v takom prípade, ak sa zasiahlo do pokojného stavu v dôsledku vykonateľného súdneho rozhodnutia, alebo na základe úradného rozhodnutia, či povolenia.

Skutkovým základom pre rozhodnutie obce je posledný pokojný stav, ktorý existoval pred zrejším zásahom. Obec zisťuje a rieši len skutkové otázky. Obec neskúma a ani nemôže skúmať, komu právo skutočne patrí, aká je právna pozícia jednotlivých strán. Tieto otázky môže preskúmavať a rozhodnúť o nich iba súd.

Ak obec dôjde k záveru, že došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, rozhodne tak, že sa tým dosiahne obnovenie stavu, ktorý existoval pred zásahom. Obec teda neskúma právny stav, platnosť právnych vzťahov, ale len posudzuje faktický stav, ktorý sa zásahom tretej osoby zmenil oproti doterajšiemu stavu. Ide o tzv. posesórnu ochranu, v rámci ktorej vydá rozhodnutie, ktoré musí mať náležitosti podľa § 46 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“).

Obec sa v konaní nezaoberá otázkou, či zásah do pokojného stavu bol po práve alebo v rozpore s ním. Zisťuje iba, či boli splnené podmienky požadované Občianskym zákonníkom pred rozhodnutím. Tieto podmienky sú dve, a to:

a/ zrejmé porušenie pokojného stavu - za také porušenie je treba považovať zásah, ktorý nevylučuje pochybnosti, že sa ním mení pokojný stav (posledný). Typické sú najmä zásahy do oblasti tzv. susedských práv (§ 127 OZ),

b/ existencia pokojného stavu - ide o faktický, posledný pokojný stav pred zásahom.

Rozsah poskytnutej ochrany je opätovne daný predmetným ustanovením OZ. Obec je oprávnená zasah do pokojného stavu:

a/ zakázať,

b/ rušiteľovi uložiť, aby obnovil posledný pokojný stav alebo

c/ zakázať a rušiteľovi uložiť, aby obnovil posledný pokojný stav.

Posledná uvedená možnosť nie je síce výslovne v zákone uvedená, nič menej ju nemožno podľa povahy veci vylúčiť.

Vzhľadom na ochranu, ktorú poskytuje obec, a na jej povahu, možno vyvodit', že rozhodnutie obce podľa § 5 OZ má úplne iný charakter ako rozhodnutie súdu, a preto občianskoprávny súd nie je a ani nemôže byť viazaný rozhodnutím obecného úradu vydaného podľa § 5 OZ. Konanie podľa tohto ustanovenia je konaním, kde sa zabezpečuje predbežná ochrana len v súvislosti s konkrétnym zrejším zásahom do pokojného stavu. Nerieši susedské spory v ich merite a nemôžu sa v ňom ukladať účastníkom konkrétne práva či povinnosti v súvislosti s riešením susedských sporov. Najvyšší súd zdôrazňuje, že v preskúmvanej veci v konaní podľa § 5 OZ nie je možné vyhovieť návrhu navrhovateľa, aby obec komplexne vyriešila susedské spory, dokonca uloženia povinnosti, lebo povinnosť môže uložiť jedine súd v občianskom súdnom konaní v zmysle § 127 OZ.

Právna ochrana podľa ustanovenia § 5 Občianskeho zákonníka je formulovaná ako predbežná a správny orgán pri jej poskytovaní nevyhlasuje ani nevytvára právny stav, ale stav pokojný - teda určitý konkrétny faktický stav. O právnom stave potom rozhoduje súd (napríklad v občianskom súdnom konaní). Úlohou správneho orgánu je urýchléné poskytnutie ochrany pred zrejším zásahom do posledného pokojného faktického stavu a zabezpečiť poriadok a klud. Konanie podľa § 5 Občianskeho zákonníka prebieha podľa režimu Správneho poriadku. Predbežnosť rozhodnutia podľa ustanovenia § 5 Občianskeho zákonníka teda nespočíva v predbežnej povahe v rámci správneho konania, ale jeho predbežnosť spočíva vo vymedzení vzťahu k možnému súdному konaniu a rozhodovaniu (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Sžo/208/2009 zo dňa 12.01.2010).

Obec pri rozhodovaní podľa § 5 OZ vychádza z posledného pokojného stavu, ktorý predchádzal zrejšému zásahu. Zmysel tejto ochrany, ktorú poskytuje obec spočíva tom, že ide o predbežnú ochranu pokojného stavu, ktorú urýchléné poskytuje najbližší kompetentný orgán. Rozhodnutie vo veci samej však prislúcha až súdu v konkrétnom občianskoprávnom konaní na návrh niektorého z účastníkov daného právneho vzťahu. Obec pri poskytovaní ochrany podľa § 5 OZ nie je oprávnená skúmať právo, právny stav ani právne vzťahy, keďže ide len o faktický pokojný stav a zásah doň. Subjekt takéhoto právneho vzťahu sa môže následne domáhať ochrany na súde, pričom súd nie je v občianskoprávnom konaní viazaný rozhodnutím obce podľa § 5 OZ. Obec skúma skutočnosti, či tu existoval faktický pokojný stav pred zásahom a uskutočnenie zrejšieho porušenia pokojného stavu. Ak súd rozhodne v občianskoprávnom konaní vo veci samej, rozhodnutie obce už stráca účinnosť a právne vzťahy medzi účastníkmi konania sú upravené rozhodnutím súdu, keďže takéto rozhodnutie má väčšiu právnu silu ako rozhodnutie obce.

Predpokladom pre postup podľa § 5 OZ nie je riešenie dlhodobých susedských sporov, ale riešenie pokojného stavu, ktorý sa tu vytvoril a nerušenie trval počas takej dlhej doby, ktorú možno považovať za stav pokojný. Vyžaduje sa určitá stálosť, t.j. stav, ktorý sa dotknutými osobami mlčky alebo výslovne akceptoval. O zásah do pokojného stavu pôjde v tom prípade, keď do neho bude zasiahnuté náhlým svojpomocným konaním. (Segeč, M.: Rozhodovanie správnych súdov vo veciach obchodeného a občianskeho práva; Justičná revue, 65, 2013, č. 8-9, s. 1098 - 1111).

Orgány štátnej správy pri poskytovaní právnej ochrany podľa § 5 OZ neskúmajú právne otázky, t.j. či skutočne došlo k zásahu do cudzieho subjektívneho občianskeho práva, či sa tak stalo protiprávne alebo v súlade s právom atď., keďže nejde o spor o právo. Ich úlohou je len poskytnúť v skrátenom konaní právnu ochranu pred zrejým zásahom do posledného pokojného stavu, a teda faktického stavu, a tak zabezpečiť medzi dotknutými osobami poriadok a pokoj (z uznesenia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 183/01 zo dňa 29.05.2001).

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v rozhodnutí obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd má za to, že navrhovateľ v odvolaní neuviedol také skutočnosti, ktoré by spochybňovali vecnú správnosť výroku rozhodnutia súdu prvého stupňa, v konaní nepreukázali a súdu sa nepodarilo zistiť existenciu posledného pokojného stavu. Navrhovateľ môže využiť žalobu v civilnom konaní.

Najvyšší súd sa preto v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia krajského súdu, ktorý konštatoval, že rozhodnutie odporcu bolo vydané v súlade so zákonom. Odvolacie dôvody navrhovateľa neboli spôsobilé spochybníť takto ustálený právny záver krajského súdu, s ktorým sa najvyšší súd stotožnil v celom rozsahu a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ podal odvolanie len proti dôvodom uznesenia krajského súdu č. k. 7Sp/27/2014-62 zo dňa 28.04.2015, čo je v zmysle ust. § 202 ods. 4 O.s.p. neprípustné, odvolací súd postupujúc podľa zákonného ustanovenia § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. odvolanie navrhovateľa odmietol ako odvolanie podané proti rozhodnutiu (jeho odôvodneniu), proti ktorému odvolanie nie je prípustné. Odvolací súd sa nemohol zaoberať obsahom napadnutého rozhodnutia, pretože zistil niektorý z dôvodov, ktorý vedie k nemeritórnemu rozhodnutiu. Preto odvolanie navrhovateľa neobsahujúce zákonom predpísané dôvody nebolo možné vecne prejednať a o ňom rozhodnúť. Navrhovateľovi vzniká povinnosť zaplatiť súdny poplatok až po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia, ktorým sa povinnosť zaplatiť súdny poplatok uložila. Ak by súd rozhodol o zrušení rozsudku krajského súdu vo veci samej, rozhodol by aj o zrušení rozhodnutia o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania, pretože bol v odvolacom konaní neúspešný a odporcovi a ďalšiemu účastníkovi konania preto, lebo im zo zákona náhrada trov konania neprislúcha.

Odvolací súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.07.2016.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 1 Správneho súdneho poriadku konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.